

KANDIDATNUMMER 3263

Sidetall 1 av 4

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

2015

I Lytteprøve

Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.

1. Hvordan er statusen for dialektene i Norge sammenliknet med andre nordiske land?

Noen dialektene er høyere enn andre. Nordiske land
alle bruker forskjellige dialekter i stortinget.

2. Hvorfor finnes det ikke en offisiell uttaleordbok for norsk?

Det var ingen hovedpersoner for å lage offisiell
uttale ordbok, og union med Danmark ^{norsk} (fellespråkeforsvunnet).

3. Hva er årsaken til at talemålet i hovedstaden ofte har høy status i mange land?

I noen byer har det best økonomisk, kulturell og
politikk struktur og høy status.

4. I Norge var det lenge slik at folk som flyttet til Oslo forandret dialekten sin.

Hva var årsakene til dette?

Folk som flyttet til Oslo forandret dialekten sin fordi
de ikke forstod dialekter.

5. Nevn fire trekk som kjennetegner den generelle samfunnsutviklingen i Norge i 1970-årene.

Den generelle samfunnsutviklingen i Norge var miljø kamp,
Kvinne kamp, diskusjonsmedlem kamp, stor kamp mot fraflyktninger i Norge.

6. Hvilke konsekvenser hadde utviklingen på 1970-tallet for synet på og bruken av dialektene?

Folk aksepterte andre dialekter og det sto opp
norsk og skape språk. De reiste fra et sted til andre for å lære forst.

7. Hvilke dialekter er ifølge Arne Torp mest utsatt for forandringer på 2000-tallet?

Arne Torp mest utsatt for forandringer av
tradisjon og bokmål ^{norsk} i byen og ^{det} dialektene forsvinne.

8. Hva ser Arne Torp som hovedårsaken til dialektforandringer hos unge mennesker på 2000-tallet?

Der hun ser at dialektene forandret og
forskjellige fra vestland.

9. Hva inneholder boken *Leve dialekten – en mental språkreise* av Gunnhild Kverness?

Boken består av 14 intervjuer som ~~er~~ snakkes
norsk med forskjellige dialekter.

10. Hva mener sangeren Kari Bremnes er viktigst for å beholde dialekten sin?

Det er viktig for å beholde dialektene sin, det er
ikke vanskelig å snakke og forstå.

II Tekst med oppgaver

Operasjon avlogging

Aftenposten, 24.01.2015

«Pappa, elsker du mobilen din høyere enn du elsker meg?» Spørsmålet fra sjuåringen kom ikke direkte overraskende. Situasjonene der Lars Bratsberg holdt ett øye på ungene og det andre på mobilen, var blitt så mange at han ikke merket det selv. «Så klart jeg ikke elsker mobilen min mer enn deg», svarte han beroligende, men inni seg var han usikker. Hadde han gått for langt?

Negative konsekvenser

Mobilbruk er et sikkert samtaleemne når folk over 30 år møtes til middag. De er også den siste generasjonen som husker hvordan verden var uten Internett. Gjennomsnittsnordmannen sjekker smarttelefonen sin 150 ganger i døgnet, eller hvert sjette minutt. Den forstyrrer parforholdet, ødelegger samtaler, gir dårlig nattesøvn, og barna står fullstendig overlatt til seg selv og skriker etter oppmerksomhet mens foreldrene sitter som zombier. Er alt helsvart eller gjøres det noe for å endre situasjonen? Flere har nå begynt å tenke på hvordan de bruker digitale verktøy. Bedrifter har mobilfrie møter. Familier innfører regler for de voksne om å legge vekk smarttelefoner, iPader og laptopen til barna er i seng. «Tidens store moteord blant foreldre er nærvær», skrev den danske avisen *Politiken* tidligere i år.

Flaut

Etter konfrontasjonen med datteren begynte Lars Bratsberg å sette mobilen på lydløs og legge den i gangen. Nå er Bratsberg, som til daglig jobber i Google, hjemme i sin tredje pappapermisjon. Og sønnen Mads får sannsynligvis vokse opp med en mer nærværende pappa enn storesøstrene. Hver ettermiddag fra klokken fem til ni skrup Lars av mobiltelefonen.

Det siste halvannet året har han brukt på å skrive boken Logg av sammen med IT-gründer Thomas Moen, som i likhet med Bratsberg erfarte at mobilbruken hans hadde gått for langt. «Når jeg ser tilbake på hvor fjern jeg var i sosiale sammenhenger før, blir jeg flau», sier Moen.

Verken han eller Bratsberg mener det er en god idé å logge helt av, men de håper folk vil begynne å reflektere og ta mer bevisste valg rundt sin egen teknologibruk.

Ingen ny kritikk

Begrensninger av egen teknologibruk vil trolig bli en ny måte å vise hvilken sosial gruppe man tilhører, på samme måte som for eksempel trening og *slow food* er det. Dette er fenomener som først og fremst er utbredt i den sosiale, økonomiske og kulturelle eliten. Både Lars Bratsberg og Thomas Moen tror at bevisst teknologibruk kan bli en klassemarkør. «Vi håper at det ikke bare blir en trend i enkelte miljøer, men mer et skifte med varig endring», sier de.

Samfunnsgeograf og lektor ved Markedshøyskolen Karl-Fredrik Tangen er mer kritisk. Han sier: «Tanken om at du må utsette de umiddelbare behovene dine, er en evig klassemarkør. Det gjelder også forholdet til barneoppdragelse. Og kritikken mot overdreven teknologibruk er ikke ny. Å være skeptisk til nye fenomener er en reaksjon som vi treffer på i forskjellige situasjoner opp gjennom historien. Man har vært redd for alt fra langt hår til cowboyfortellinger og VHS-videoer.» Tangen mener at dette ikke er et større problem enn at folk før satt og så på TV, eller at mødre satt og leste ukeblader og pratet med venninnene sine foran ungene. «Det ligger i moralen vår at ny teknologi er skummel», sier han.)

For lite kritiske

Lars Bratberg mener derimot at vi har vært for lite kritiske. 42-åringen mener han tilhører en generasjon som har vært veldig opptatt av alt nytt, og som har glemt å stille spørsmål underveis. «Det virker som om vi nesten ikke har lagt merke til at vi sakte, men sikkert har endret atferdsmønster. For noen fungerer det greit, for andre ikke. Personlig føler jeg meg som en bedre pappa når jeg ikke blir forstyrret av andre enn ungene mine», sier han.

A. Spørsmål til teksten «Operasjon avlogging».

1. Hvorfor har mange nordmenn problemer med parforholdet og nattesøvnen?

Nordmenn har problemer med parforholdet og nattesøvnen fordi gjennomsnittsnordmannen sjekker smarttelefonen sin 150 ganger i døgnet, eller hvert sjette minutt.

2. Hvorfor får lille Mads Bratsberg vokse opp med en mer nærværende pappa enn storesøstrene fikk?

Han får sannsynligvis vokse opp med en mer nærværende pappa enn store søstrene. Hver ettermiddag fra klokken fem til ni skriver Lars av mobiltelefonen.

3. Hvorfor stiller Karl Fredrik Tangen seg kritisk til påstanden om overdreven teknologibruk i våre dager?

Han sier at du må utsette de umiddelbare behovene dine, er en evig klassemarkør.

4. Hvorfor er Lars Bratsberg kritisk til teknologibruken i den generasjonen han tilhører?

Han tilhører en generasjon som har vært veldig opptatt av alt nytt, og som har glemt å stille spørsmål underveis.

B. Fullfør setningene slik at innholdet blir det samme som i artikkelen.

1. Da sjuåringen spurte ham, elsker du mobilen din høyere enn du elsker meg.

2. Generasjonen over 30 år møtes til middag, brukes de mobilene

3. Boken Logg av sammen med IT grunder Thomas, som i likhet med Bratsberg erfarte at mobilen bruken hans hadde gått for langt.

4. I forskjellige situasjoner opp gjennom historien treffer vi en ny reaksjon.

5. Lars Bratsberg føler seg som en bedre pappa når han ikke blir forstyrret av andre enn ungene mine.

C. Parsetninger

Fullfør setningene i linje B nedenfor.

Innholdet i setning B må være det samme som i setning A.

1. A. Sjuåringen spurte: "Pappa, elsker du egentlig mobilen din høyere enn meg?"

B. Sjuåringen spurte om du elsker mobilen din høyere enn meg

2. A. Bratsberg mener ikke det er en god idé å logge helt av. Det mener ikke Moen heller.

B. Bratsberg ikke mener det er en god idé å logge helt av.

3. A. Det har blitt sagt av flere at det er viktig å begrense sin egen teknologibruk.

B. Det har blitt sagt av flere at det er viktig med begrense av folks teknologibruk.

4. A. Mobiltelefonen forstyrrer parforholdet.

B. Parforholdet ble mobiltelefonen forstyrrer

D. Ordlagning

Fyll ut de åpne feltene.

Substantiv	Verb	Adjektiv/partisipp
en Overrask	2 ^o overraske	overraskende
en forstyrrelse	2 ^o forstyrre	forstyrrende
en endring	2 ^o endre	endret
en reflektere	å reflektere	reflekterende

sal, else, ing,

et overdrevet	2° Overdrive	overdreven
en begrenselse	å begrense	begrenset
en kritikk	2° Kritisere	Kritisk

E. Substantiv – adjektiv

Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.
Begge ordene skal være med i alle setningene.

god – idé

1. Kan du fortelle om noen av de beste idene dine?
2. Hun hadde en mye bedre ide enn resten av gruppa.
3. Kan du komme med noen gode ideer?
4. Dette er best ide du noen gang har hatt.

F. Verb

Skriv verbene i riktig tid. Bruk riktig ordstilling. I noen setninger kan det være nødvendig å sette inn et hjelpeverb.

1. Jeg forstår ulike dialekter bedre hvis
jeg - forstå
har jeg mer kontakt med flere
jeg - ha
personer som snakker dialekt.

2. I det siste har jeg lyttet mye på lydbøker.
jeg - lytte

For et år siden, gjørde aldri jeg det.
jeg - aldri - gjøre

3. Hvorfor hørte ikke du på meg
du – ikke – høre

da jeg holdt foredraget mitt i går?
jeg holde

4. Han sier at han aldri vil spille dataspill igjen,
han – aldri – spille
for han hadde en negativ opplevelse med dataspill
han ha
i fjor.

G. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Spørsmålet var ikke direkte overraskende. Han ble usikker.

Han ble usikker. Selvom spørsmålet ikke var direkte overraskende
(selv om) han ble usikker spørsmålet var ikke direkte overraskende
spørsmålet
(likevel) spørsmålet var ikke direkte overraskende, likevel ble han usikker.

Bedrifter kjører mobilfrie møter. De ansatte blir alltid forstyrret.

(fordi) De ansatte blir alltid forstyrret fordi bedrifter kjører mobilfrie møter.

(derfor) Bedrifter kjører mobilfrie møter derfor blir de ansatte forstyrret.

(så) Bedrifter kjører mobilfrie møter så de ansatte blir forstyrret.

III Stil

Velg bare én av oppgavene. Skriv en stil på ca. 300 ord.

Oppgave 1

Den teknologiske utviklingen de siste 15 årene har resultert i et samfunn hvor digitale verktøy som for eksempel smarttelefon, nettbrett og pc tar stadig mer av vår oppmerksomhet i hverdagen. Hva tror du dette gjør med oss som mennesker? Hva er dine tanker om denne utviklingen?

Overskrift: *Teknologien og mennesket*

Oppgave 2

Fortell om språksituasjonen i hjemlandet ditt: Er det mange språk der? Er det ett eller flere offisielle språk? Hvordan er dialektenes posisjon? Er det vanlig å beholde dialekten sin når man flytter, og er det akseptert at dialekt brukes i offentlige sammenhenger som for eksempel i parlamentet?

Overskrift: *Språksituasjonen i hjemlandet mitt*

Oppgave 3

«Hjemmelekser er urettferdig fordi ikke alle foreldrene har kunnskap nok til å hjelpe barna med leksene. Dessuten fører lekser til stress og krancling hjemme. Når de voksne er ferdig med arbeidsdagen sin, har de fri. Når barna er ferdig med sin arbeidsdag, har de likevel mer jobb å gjøre hjemme. La barna gjøre leksene på skolen den siste timen hver dag, så kan de komme hjem og ha tid til å være sammen med familie og venner, eller drive med sport og andre aktiviteter.»

Dette skriver en frustrert far i et avisinnlegg. Hva mener du om saken? Bruk gjerne dine egne erfaringer.

Overskrift: *Hjemmelekser*

Oppgave 4

«Konflikten mellom kvinnen og mannssamfunnet er kjernen i *Et dukkehjem* (1879)», skriver litteraturprofessor Edvard Beyer. Hvordan kommer denne konflikten fram i det bildet vi får av hovedpersonen i skuespillet, Nora? Synes du at *Et dukkehjem* er relevant for å sette lys på kvinnens stilling i samfunnet i dag?

Overskrift: *Kvinnen og mannssamfunnet i Et dukkehjem*

Nora

⊙ #4 : Kvinnen og mannssamfunnet i Et dukkehjem.

Skuespillet

Et dukke hjem ble skrevet av Henrik Ibsen i 1879, beskrives Kvinnes stilling i datidens samfunn. Et dukkehjem handler om Nora, som er gift med Torvald. En gang, skrev hun falskt navn for å få et lån slik at Torvald, som var alvorlig syk kunne reise bort for å bli frisk. Når han vet dette blir han rasende, men ^{da} det blir klart at ingen får vite hva som er skjedd, vil han tilgi Nora. Da er det for sent. Hun forlater både ham og barna deres.

12

Nora mener at for den man elsker, gjør man alt. Torvald mener at for den man elsker, gjør man alt inntil at visst punkt. Han mener at han skulle gladelig arbeide nettes og dager men det er ingen, som han vil ikke ofre sin ære, for den man elsker. Nora svarer at det er 71 tusen kvinner, som har gjort det. (20)

9

Jeg s

Menn var overhodet hjemme og i samfunnet. Kvinner hadde ikke råderett over økonomien eller barna, måtte gjøres som mannen bestemte. Teaterstykket ble publisert, vakte det stor oppsikt både på grunn av innholdet og at det ^{var en} mann som skrev det.

På denne tiden, var skilsmisse nesten utenkelig og at en kvinne ^{skulle} forlate barna sine var sjokkerende.

Jeg synes at et dukkehjem er relevant for å sette lys på kvinnens stilling i samfunnet i dag. Likestilling betyr at begge kjønn har samme mulighet til å ta egne valg. Dette innebærer at alle kan velge utdanning de ønsker jobb og bolig.

I Norge Samfunnet har lover og regler som legges til rette for å full likestilling kan det være vanskelig å gjennomføre. I politiken, er det krav om minst 40% kvinnelig deltakelse det er vanskelig å få til.

Kvinner deltar ikke fullt i arbeidslivet fordi de får barn, noe som tar mye fokus i hennes liv.

Norge har svært gode velferdsordninger, es del betalt permisjon både far og mor - is. For å gjøre det enklere ^{Kvinner} for å delta fullt i arbeidslivet, få lik lønn som menn.

Gode barnehager, SFO og et rimelig antall dager for å være hjemme med syke barn er tiltak.

13. Fremdeles er det slik at enkleste yrkes er kvinner og menn overrepresent.